

עין משפט ונר מצוה

ערב א מיי' פ"ז מהל' ביאת מקדש ה'ל"ח:
ערב ב מיי' פ"ב מהל' מסירה הל"ה סמג
עשין פס טושי"ע חו"מ סי' קלז פס"א:
ג נמי' פ"ג מהל' מסירה הל"ז טושי"ע חו"מ סי' קלח עטף ה':

תורה אור השלם

1. ומעוך וכתות ונתוק
וכרות לא חקירבו לז' ובארצם לבא ומעשה: ויקרא כב כד

מוסף רש"י

מערד. צילוי משנין ביד. כתות. כתופים הם יומר ממעוך (ויקרא כב כד), כתות. שכתות צאננים עד שנימות, נתוק, ביד לגמרי אלף שעדיין תלויין בסיס, כתות. צסקין ועדיין תלויין בסיס ומעורין קלת, דכרות הי צער מנמוק דלאמרינן להציא נמוק אחר כורת (בבברות לט), בבביצים ולא בגיד. צממיה כלומר לא בגיד יניחו מי לא הי מום, הא ודאי טפי הי מום, דגיד גנגלי הוא יומר מן צביליס (בבברות לט), כולם בגיד. לא צביליס (סו), במסירה. כיוון דמסקר לו נאפסק קחלא אע"פ שלא משכיה משתות מוכר (ב"ק יא), וסכרל צעלמא הוא, דהא אורחיה צבירי ווא אורחיה צבירי (רשב"ם ק"ב ברה), כליו של לוקח ארשת מוכר. כנון פסק ונתן לתוך מדה של לוקח, או מדה צמיה שלו ופסק לכליו של לוקח והבית של מוכר הוא, קנה דלוקח. כליוו נתן לתוך רשותו של לוקח (רשב"ם ב"ב יא), קונה חפץ הנמון לתוכו לבעליו (גישין טו), סיטמטא. אית דלומר שכל של יחידים ואלי משמתי נטשה שולטת נטשה היננים יש רשות לנגי אלים להעמיד שם חפצים שלםם בחזק ההותפים דלזני עשוי להילוך ציר רשות היננים (רשב"ם ב"ב יד).

תוס' ר"י הזקן

אבא. א. תרגום אברך [בראשית מא, מג], ולרב קרי הכי. ח. זה וזה. אחד בהמה דקה ואחד בהמה גסה במשיכה ולא במסירה. ואיכא מאן דאמר דוקא בסיטמט ובחצר של שניהם דהמניא משיכה בהני רשויות, אבל ברה"י דלא מהניא בה משיכה מהניא מסירה בגסה כתנא דמתני'. ונראה דתת ה"ר"ם (מכירה פ"ב ה"ה) כפי' קמא, והא דהמוכר את הספינה [ב"ב ע, ב] דאמרין במסירה קונה ברה"י, מיייר בספינה ולא במהמה. פיל. שאינו יכול להגבירה בחליפין. בקנין סודר. בשוכר. את מקומו. שיקנה לו מקומו אותן המטלטלים. ארבעה כלים. דקני ליה כליו. ש"מ. ופלוגתא היא בבבא בתרא [פה. ב]. בסיטמט. צידי רה"י.

כה:

לכתחילה מנזה לבלולז"א ויש לומר דכיון דהאי גזרל למנחה גדולה קמכוין^ב אס אימל דצעלמל כשר צדיעבד צהאי גזרל שהתנדב קרבן גדול שרי אף לכתחילה עוד יש לומר דאיכא נפקותא אליבא דמ"ד התס"ו אפילו המתנדב מנחה גדולה אינו מציא אלא לוג אחד אס כן כשהתנדב ס"א עשרונים י"טערך להציא צשני כלים לפי שאין נגללים יפה ויטערך להציא שני לוגים שמן והוא לא התנדב אלא לוג אחד והיו כמו ייתור שמנו דקיימל לן (מנחות יא). דיימור שמנו פסול ואי הוה שרי צדיעבד צכלי אחד היה טוב להציא לכתחילה שלא יצא לידי ייתור שמן ומיחו קשה מ"ט דראוי אי שנה הכתוב צלילה לעכב ליצעי צלילה ממש ואי לא שנה אפילו ראו לא ליצעי וי"ל דודאי שנה הכתוב צלול כמה פעמים אצל לא כתב צלשון צווי"ס וצלילה^ג משמע דאלמל לאשמעינן דלל צעינן אלא ראו וא"ת צטבילה מנ"ל צדעינן ראו ויש לומר משום דכתבי"ט ורחץ את כל צשרו דמשמע אפי' צית הסתרים וכתיב וידיו^ד ודרשני"ט מה ידיו מאצבאי אף כל מאצבאי וממעטיס צית הסתרים מ"מ כיון דאיכא כל דמריצין אפי' צית הסתרים איכא למימר לכל הפחות להכי מרצי צדעינן ראו לציתא מים:
בהמה גסה נקנית במסירה. פ"י צקונטרס צעליה

מוסרים אותה ללוקח באפשר דתניא לעיל כיצד צמסירה אוחזה צטלפיה כ"ו משמע מתוך לשונו דמסירה צעינן מיד ליד וכן פירש ריב"ס ומיימתי ראייה מהא דלמר צפ"ק דצ"מ (דף ט: מ) מאי לשון ו^ה מסירה כאלס המוסר דצר לחצירו וכן היהא דלמר^ט צמציאה וצנכסי הגר מלן מסר ליה דליקני דמשמע דמסירה הוי מיד ליד וקשה לר"י דהא אמרין לעיל כיצד צמסירה אחזה צטלפיה כ"ו דלשון אחזה צטלפי^י משמע ו^י משעלמו אוחזה ולא מסרה לו אדם לכן נראה א^י לרצי דלל צעינן מיד ליד אלא כיון דלמר לך חזק וקני קנה והא דקאלמר העס צמציאה וצנכסי הגר מלן קמסקר ליה דליקני היינו מי אמר לו לך חזק וקני ורשב"ס פיר"י אלו צטלפיה אלו צמלות המוכר דמשמע נמי מתוך לשונו דלל צעינן מסירה מיד ליד ועוד ראייה מפרק המוכר את הספינה (צ"צ דף ע"ו):

דמסירה עדיפא ממשכיה^י והא דקאלמר צגמרל דרש רצ צקימחוויא צמהה גסה נקנית צמשיכה וכל שכן צמסירה ופרץ שמואל לתלמידי דרב והאנן צמסירה תנן פ"י צמסירה דוקא ולא צמשיכה וקשה לר"י מאי פרץ שמואל והאנן צמסירה תנן ולא צמשיכה הא תנן צפ"ק דצ"מ (דף ג), היו שנים רוכבים על גבי צמהה או שהיה אחד רוכב ואחד מנהיג וכו' שהשנים יחלוקו משום דכל אחד קנה מנחה ומנהיג היינו משיכה^ט ועוד דלמר התס (דף ט: מ) שמעת מיניה דמר שמואל מרתי רוכב ומנהיג חד קני וחד לא קני ולא ידענא הי מיינייהו היכי דמי אילימל רוכב לחוד ומנהיג לחוד מנהיג מי איכא למ"ד דלל קני משמע דשמואל גופיה דקאלמר הכא צמסירה דוקא תנן קאלמר התס דמנהיג קני דהיינו משיכה ועוד קשה צגמרל צעו פיל לר' שמעון צמה יקנה תצעי ליה נמי צמהה גסה צמציאה וצנכסי הגר צמה יקנה אליבא דרצי מאיר ורצי אליעזר צמסירה לא אפשר דמלן מסר ליה דליקני ומשיכה לא קניא צצמהה גסה לדידהו ומיחו דך פירכא איכא לשנויי ולחלק צין מקח וממכר למציאה ונכסי הגר דמקח וממכר דאפשר צמסירה לא מיקני צמשיכה אצל צמציאה ונכסי הגר

דלל אפשר צמסירה מקניא צמשיכה אצל אכתי קשה מרצי אליעזר דלית ליה הכא צמסירה דוקא דקדמתי צמתניתין דצרי רצי מאיר ורצי אליעזר והתס"ו קתני רצי אליעזר אומר רוכב צצדה ומנהיג צציר קני ומוקי לה צמקח וממכר אלמל משיכה קני אף לרצי אליעזר לכך פ"י ר"י צמהה גסה נקנית צמסירה היינו אף צמסירה וכל שכן צמשיכה דעדיפא^י והשתא ניחא דפרץ שמואל והאנן צמסירה תנן כלומר אף צמסירה ועוד יש ללקדק דמשיכה עדיפא ממשכיה דלל קני צמסירה לרצנן אלא צמשיכה^א אלמל דרצי דלמר צמסירה לא למעוטי משיכה אלא אצל למלן דלמר צמשיכה למעוטי מסירה אלא והלשון נמי משמע דקאלמר התס ספינה נמי תקני צמסירה משמע עס המשיכה^ח וכן סוצר רצצ"ס דמשיכה חשיבה מן המסירה דפירש צפרק המוכר את הספינה (סס דף ע"ו): עלה דההיא דלציי ורצא דלמרי מרווייהו מסירה קונה צרשות הרצים וצחצר שאינו של שניהם משיכה קונה צסימטא וןצחצר שהיא של שניהן ופירש רצצ"ס התס מסירה קונה צרשות הרצים משום דלל אפשר למיקנייה התס צמשיכה דלין משיכה אלא כשמושך צרשותו והאי לאו רשותיה היא^ט משיכה קונה צסימטא דשפיר הוי רשותו להניח שם מה שהוא לרץ משא"כ צרשות הרצים וכיון דאפשר צמשיכה שהוא קנין חצוי לאו אורחא דלרעל למיקנייה צמסירה שהוא קנין גרוע ור"ת הקשה על פירוש רצצ"ס וכי מלות הן משיכה ומסירה שמצטלות זו את זו שאין לעשות אלא מן המוצחצר ופירש רצינו תס לשם משיכה קונה צסימטא כל שכן מסירה דעדיפא ממשכיה וכן פירש רש"י ומיחו שיטה דשמעתא קשה לפירושו דפירשתי וה"ר חיים כהן מייצב פירוש רצצ"ס ומפרש דמסירה אינה קונה צסימטא לא מטעמא דרצצ"ס אלא נראה לו הטעם שהסימטא רשות של יחיד הוא והקודם צו זכה וסתמא דמילתא המוכר קדם והציץ צהממו לשם קודם צצא הלוקח ואס כן הוי מקום צצמהו כחלור ואין מסירה ולא שום קנין מהני צרשות מוכר ו^א אע"ג דמשיכה קניא שם היינו משום שעקר הדצר ממוקומו הרלשון ור"י הקשה על מה שפירש רצינו תס דמסירה קונה אף צסימטא מההיא דפרק הספינה (סס דף ע"ו): דקאלמר התס ספינה נקנית צמסירה דצרי רצי וחכמים אומרים צמשיכה ופרץ היכי דמי אילימל צרשות הרצים וכו' עד דקאלמר לימל אצי ורצא דלמרי מסירה קונה צרשות הרצים אמרי כרצי כ"ו משמע דאי הוה מוקי לה צסימטא לא הוי קשה מידי ואי מסירה קונה צסימטא אפי' אס מייירי פלוגתא דרצי וחכמים צסימטא הוה ליה למיפרך הכי לימל אצי ורצא דלמרי כרצי לכך נראה לר"י הא דלמרי אצי ורצא דלמרי קונה צרה"ר

היינו דוקא צרה"ר אצל לא צסימטא כמו שפירש רצצ"ס ונע' היצב מוס' צצא צמרל ע"ו. ד"ה ספינה:

שמעת מינה כליו של לוקח ברשות מוכר קנה לוקח. וא"ת דילמל לא מיייר צרשות מוכר וי"ל סתמא דמילתא צרשות מוכר מיייר ששם הצמהה עומדת והוי מצי למידחי דלמר ליה מוכר יקנה לך כלץ דצהא לכ"ע קנה לוקח כדליתא צפרק הספינה (צ"צ דף סו):

^{*}גירסת רבינו היה אמר להו מי אמר אבא בהמה גסה וכו' (ד"ד).

האשה נקנית פרק ראשון קידושין

סנאני. סירוס דציניס אי הוי מוס גלוי: **צציזיס ולא צגיד**. צממיה גיד ודאי גלוי הוא: **אף צציזיס**. ולא תימל מוס טמון הוא דודאי מינכר: **צגיד ולא צציזיס**. דודאי מוס טמון הוא ולא מוס גלוי הוא: **מעוך וכסות אף צציזיס**. דמינכר טפי: **כרוס**. כרותין החוטין שהציזיס

תלויין צהן צריסן ומעוריס צמקלת ואין נתוקין לגמרי: **נסוק**. ציד לגמרי ועדיין תלויין צדים. נתוק הוי טפי מכרות כדלמרין צמנחות (דף טו): להציא נמוק אחר כורת שחייב אלמלל נתוק הוי טפי מכרות: **מתני'** **נקנית צמסירה**. צעליה מוסקריס אותה ללוקח באפשר או צשעריה דתניא לעיל (דף כג): כיצד צמסירה כ"ו אצל ו^י משיכה לא מקניא דלין דרכה צצך להוליכה לפינוי: **צצגצסה**. ולא צמשיכה: **צבו'** **והא אטן פטן צמסירה ורצ נמי צמסירה אמר**. היה רגיל לומר: **הדר ציה כ"ו**. צממיה עד הכא שמואל קאלמר לה: **זו וזו**. הדקה והגסה וכי האי תנא סצירה ליה לרצ: **זו וזו צצגצסה**. ולא צמסירה ולא צמשיכה: **צמה יקנה**. שאי אפשר להגציסו: **מציא ארצעה כלים**. דקני ליה כליו כ"ו: **ש"מ כ"ו**. ופלוגתא היא צצצ"צ (דף פה): **צסימטא**. זוית שהיא אצל רשות הרצים ואינה לא רה"ר ולא רה"י: **אי**

פירש ריב"ס ומיימתי ראייה מהא דלמר צפ"ק דצ"מ (דף ט: מ) מאי לשון ו^ה מסירה כאלס המוסר דצר לחצירו וכן היהא דלמר^ט צמציאה וצנכסי הגר מלן מסר ליה דליקני דמשמע דמסירה הוי מיד ליד וקשה לר"י דהא אמרין לעיל כיצד צמסירה אחזה צטלפיה כ"ו דלשון אחזה צטלפי^י משמע ו^י משעלמו אוחזה ולא מסרה לו אדם לכן נראה א^י לרצי דלל צעינן מיד ליד אלא כיון דלמר לך חזק וקני קנה והא דקאלמר העס צמציאה וצנכסי הגר מלן קמסקר ליה דליקני היינו מי אמר לו לך חזק וקני ורשב"ס פיר"י אלו צטלפיה אלו צמלות המוכר דמשמע נמי מתוך לשונו דלל צעינן מסירה מיד ליד ועוד ראייה מפרק המוכר את הספינה (צ"צ דף ע"ו):

דפליגי התס תנאי חד אמר ספינה נקנית צמסירה וחד אמר עד שימשוך ומסיק דכל היכא דלמר ליה לך חזק וקני כ"ע לא פליגי דקני^ד כי פליגי כגון דלמר ליה לך משוך וקני מר סצר קפיד ומר סצר מראה מקום הוא לו מדלמר קפיד אלמל אינו מוסרה מיד ליד דאי מסר ליה אמאי לא קני הא צטלה הקפדמו אלא ש"מ דמסירה לא הוי מיד ליד ועוד אי מסירה מיד ליד צעינן לא ה"ל למימר לך חזק וקני אלא תא חזק וקני:
בהמה גסה נקנית **במסירה**. פ"י צקונטרס דוקא צמסירה אצל צמשיכה לא מיקניא דלין דרכה צצך להוליכה לפינוי משמע לפירושו דמסירה עדיפא ממשכיה^י והא דקאלמר צגמרל דרש רצ צקימחוויא צמהה גסה נקנית צמשיכה וכל שכן צמסירה ופרץ שמואל לתלמידי דרב והאנן צמסירה תנן פ"י צמסירה דוקא ולא צמשיכה וקשה לר"י מאי פרץ שמואל והאנן צמסירה תנן ולא צמשיכה הא תנן צפ"ק דצ"מ (דף ג), היו שנים רוכבים על גבי צמהה או שהיה אחד רוכב ואחד מנהיג וכו' שהשנים יחלוקו משום דכל אחד קנה מנחה ומנהיג היינו משיכה^ט ועוד דלמר התס (דף ט: מ) שמעת מיניה דמר שמואל מרתי רוכב ומנהיג חד קני וחד לא קני ולא ידענא הי מיינייהו היכי דמי אילימל רוכב לחוד ומנהיג לחוד מנהיג מי איכא למ"ד דלל קני משמע דשמואל גופיה דקאלמר הכא צמסירה דוקא תנן קאלמר התס דמנהיג קני דהיינו משיכה ועוד קשה צגמרל צעו פיל לר' שמעון צמה יקנה תצעי ליה נמי צמהה גסה צמציאה וצנכסי הגר צמה יקנה אליבא דרצי מאיר ורצי אליעזר צמסירה לא אפשר דמלן מסר ליה דליקני ומשיכה לא קניא צצמהה גסה לדידהו ומיחו דך פירכא איכא לשנויי ולחלק צין מקח וממכר למציאה ונכסי הגר דמקח וממכר דאפשר צמסירה לא מיקני צמשיכה אצל צמציאה ונכסי הגר דלל אפשר צמסירה מקניא צמשיכה אצל אכתי קשה מרצי אליעזר דלית ליה הכא צמסירה דוקא דקדמתי צמתניתין דצרי רצי מאיר ורצי אליעזר והתס"ו קתני רצי אליעזר אומר רוכב צצדה ומנהיג צציר קני ומוקי לה צמקח וממכר אלמל משיכה קני אף לרצי אליעזר לכך פ"י ר"י צמהה גסה נקנית צמסירה היינו אף צמסירה וכל שכן צמשיכה דעדיפא^י והשתא ניחא דפרץ שמואל והאנן צמסירה תנן כלומר אף צמסירה ועוד יש ללקדק דמשיכה עדיפא ממשכיה דלל קני צמסירה לרצנן אלא צמשיכה^א אלמל דרצי דלמר צמסירה לא למעוטי משיכה אלא אצל למלן דלמר צמשיכה למעוטי מסירה אלא והלשון נמי משמע דקאלמר התס ספינה נמי תקני צמסירה משמע עס המשיכה^ח וכן סוצר רצצ"ס דמשיכה חשיבה מן המסירה דפירש צפרק המוכר את הספינה (סס דף ע"ו): עלה דההיא דלציי ורצא דלמרי מרווייהו מסירה קונה צרשות הרצים וצחצר שאינו של שניהם משיכה קונה צסימטא וןצחצר שהיא של שניהן ופירש רצצ"ס התס מסירה קונה צרשות הרצים משום דלל אפשר למיקנייה התס צמשיכה דלין משיכה אלא כשמושך צרשותו והאי לאו רשותיה היא^ט משיכה קונה צסימטא דשפיר הוי רשותו להניח שם מה שהוא לרץ משא"כ צרשות הרצים וכיון דאפשר צמשיכה שהוא קנין חצוי לאו אורחא דלרעל למיקנייה צמסירה שהוא קנין גרוע ור"ת הקשה על פירוש רצצ"ס וכי מלות הן משיכה ומסירה שמצטלות זו את זו שאין לעשות אלא מן המוצחצר ופירש רצינו תס לשם משיכה קונה צסימטא כל שכן מסירה דעדיפא ממשכיה וכן פירש רש"י ומיחו שיטה דשמעתא קשה לפירושו דפירשתי וה"ר חיים כהן מייצב פירוש רצצ"ס ומפרש דמסירה אינה קונה צסימטא לא מטעמא דרצצ"ס אלא נראה לו הטעם שהסימטא רשות של יחיד הוא והקודם צו זכה וסתמא דמילתא המוכר קדם והציץ צהממו לשם קודם צצא הלוקח ואס כן הוי מקום צצמהו כחלור ואין מסירה ולא שום קנין מהני צרשות מוכר ו^א אע"ג דמשיכה קניא שם היינו משום שעקר הדצר ממוקומו הרלשון ור"י הקשה על מה שפירש רצינו תס דמסירה קונה אף צסימטא מההיא דפרק הספינה (סס דף ע"ו): דקאלמר התס ספינה נקנית צמסירה דצרי רצי וחכמים אומרים צמשיכה ופרץ היכי דמי אילימל צרשות הרצים וכו' עד דקאלמר לימל אצי ורצא דלמרי מסירה קונה צרשות הרצים אמרי כרצי כ"ו משמע דאי הוה מוקי לה צסימטא לא הוי קשה מידי ואי מסירה קונה צסימטא אפי' אס מייירי פלוגתא דרצי וחכמים צסימטא הוה ליה למיפרך הכי לימל אצי ורצא דלמרי כרצי לכך נראה לר"י הא דלמרי אצי ורצא דלמרי קונה צרה"ר

היינו דוקא צרה"ר אצל לא צסימטא כמו שפירש רצצ"ס ונע' היצב מוס' צצא צמרל ע"ו. ד"ה ספינה:

שמעת מינה כליו של לוקח ברשות מוכר קנה לוקח. וא"ת דילמל לא מיייר צרשות מוכר וי"ל סתמא דמילתא צרשות מוכר מיייר ששם הצמהה עומדת והוי מצי למידחי דלמר ליה מוכר יקנה לך כלץ דצהא לכ"ע קנה לוקח כדליתא צפרק הספינה (צ"צ דף סו):

מסורת הש"ס

א) צבורות לט: [מוסףתא יבמות פ"ה ה"ד], ב) צ"ק יא: ב"ב פו: פ"ט, ג) צ"ק יא: ד' (ב"מ סו: ב"ב פה: פ"ז ע"א: [גישין ע"א], ד) צדפפורי: צמשיכה. ועדלפ"ל, ו) מנחות פח ע"א וע"ש רש"י מכת"י, וסס קו פ"צ, ז) צ"ל וילטרך להציא וכו' ילטרך להציא. (רש"ש), ח) צ"ל ובללל וכ"צ מוספות מנחות יח: ד"ה ואמר], ט) וןיקדל טו, טז (ושס ורתק גמס את וגו'), י) [שס שס, יא. וע"ש צדפ"ל], כ) [גדה מג ע"א], ל) צדפפורי: מוסירה. וכו"ה לשון הגמ' שס. ומכדל"ל, מ) [שס], נ) צדפפורי: צעלמנו. וצ"ל (רש"ש), ס) [ס"א ל"ה. (תכתב מוסיח), ע) [צב"ב פה: פ], פ) ע"י רש"י צ"מ ח ע"צ ד"ה מנהיג לודיה], ק) [שס ט ע"א], ק) צדפפורי: ואע"ג, ר) [נחלנין קל ע"צ,

מוסף תוספות

א. וטוב שיביאו בשני כלים דיוכול להביא בין בכלי אחד בין בשני כדים כמו שירצה כיון דגדר סתם. מוס' צ"ב פ"א: כיון דלכתחילה מצוה לבלול משום הכי מצוה להביא בב' כלים לקיים בה מצות בלילה. מוס' נדה סו: ד"ה מל. לכך יביא בשני עשרונין דדוקא. מוס' מולין פ"ג. ב. דהא סיפא דס"א אהך דקתני רישא מתובר אדם מנחה של ששים עשרון ומביא בכלי אחד ואם אמר הרי עלי ס"א כ"ו כלומר מנחה של ס"א דהשתא כיון דאמר מנחה לקרבן גדול קא מיכוין והוי כאילו אמר בכלי אחד לכך פריך כיון דאם לא בלל כשר צריך להביא בכלי אחד. מוס' מולין פ"ג: ד"ה דלמר. היה לו להביא בכלי אחד ודאמר שם ג. כדכתיב ויצקת אלא בכל דוכתא מתיב בלולה משמע דלא מעכבא. מוס' ה"אש. ד. כלומר במסירה. רשב"ם. ח. משום ספינה צסס ר"ת. ו. ובסבלי וקונה ברה"י וכ"ש בסימטא. מוס' צ"ב ע"ו. ד"ה ספינה צסס ר"ת. ו. ובסבלי וקונה ברה"י וכ"ש בסימטא. מוס' צ"ב ע"ו. ד"ה ספינה ר"ת הוה ליה למימר והא לרבי ספינה אס. ט. שחכמיו תקנו קנין בכל רשות וכיון דלא שייכא בהו משיכה תקנו שם מסירה. מיעו"א. י. צדפ"ס צ"ב ע"ו. ע"ס. ולא מיקניא במסירה.